

Reflexió

Reflexióm a Délnyugat-Ázsia társadalomföldrajzáról szóló órához kapcsolódik, mely az Apáczai Csere János Gyakorló Gimnázium és Kollégium egyik 10. évfolyamos osztályának készült. Ez az online oktatás nem kontakt órát jelentett, ami egyrészt a technikai kihívások miatt sem lett volna tökéletesen megvalósítható, illetve így módon a diákoknak lehetősége volt a saját tempójukban és egyéni időbeosztással elsajátítani az ismereteket.

A tananyagot megelőző témakör Magyarország, majd ezt követően Európa társadalomföldrajza volt, így a tér tágításával jutnak el a gyerekek a szűkebb környezettől a Föld távolabbi földrészeihez kapcsolódó társadalmi-gazdasági folyamatok feldolgozásáig a tanév végére. A Délnyugat-Ázsiáról szóló tananyag az Európán kívüli térségek témaköréhez tartozik, amin belül ez a legelső téma, ahol a továbbiakban Afrika és Amerika társadalomföldrajzi jellemzőit is megismerik. Mivel az ázsiai részhez csupán 5-6 óra tartozik, így már az első leckével is meg tudunk ismertetni olyan jellemző társadalmi és gazdasági folyamatokat, amit az egész kontinensre kiterjeszthetünk, így ezekhez vissza tudnak nyúlni, illetve az elkövetkezendő tanórákon már lehetőség lesz a kompetenciafejlesztésre is.

Magam is úgy állítottam össze ezt az órát, hogy azokra a folyamatokra fókuszáljanak, melyek a későbbi tanórák során is előkerülnek. Először egy rövid bevezető feladatot kellett megoldaniuk, mely segített, hogy ráhangolódjanak az új témakörre. Ezt követte a Délnyugat-Ázsia és a Közel-Kelet fogalmának tisztázása annak érdekében, hogy a későbbiek során ne keveredjenek össze ezek a definíciók, illetve azt is megnézték, hogy mely országokról is beszélünk, ha Délnyugat-Ázsiáról esik szó. Ezután először a gazdasági, majd a társadalmi jellemzőket ismerhették meg, így elérve azt, hogy a gazdasági ismereteiket összefüggésbe tudják hozni a társadalom sajátosságaival. Előbbihez egy Dubaj fejlődését bemutató animált videót is megnézhetek a jobb szemléltetés érdekében.

A gazdasági jellemzőknél főként azt emeltem ki, hogy hogyan aknázza ki a térség a természeti adottságokat, míg a társadalmi sajátosságok esetében a heterogén etnikum okozta vitákról volt szó, így ezek voltak azok a folyamatok, melyek ismeretét a későbbiek során is felhasználhatják. Végül az óra utolsó részeként szemléltető fotókat nézhetek a nagyobb fővárosokról, mellyel még inkább megismerhették a társadalmi jellemzőket például az építészeti sajátosságok révén. A tanulás megkönnyítése érdekében hanganyagokat is tartalmazott az óra, így segítve azok tanulását, akik kevésbé vizuális, mint inkább auditív tanulási stílusúak.

Az óra egyediségét adta a közös tanulási folyamat során, hogy először választhattak a diákok a megoldandó feladatok közül, amivel lehetőségük nyílt az érdeklődési körüknek megfelelő feladatot elvégezni, ezzel fenntartva a motivációjukat. A feladatokhoz továbbá fejlesztő értékelés is kapcsolódott. A ráhangoló feladatban a diákok a többiek válaszához viszonyítva el tudták helyezni a sajátjukat és ezzel felmérhették az osztályon belüli tudásszintjüket is. Az online feladatnál azonnali visszajelzést kaptak a helyes vagy éppen helytelen válaszaikról, így megtudhatták, hogy mennyire volt sikeres a tananyagrészsajátítása. A beküldendő feladatok megoldásaira mindenki egyéni visszajelzést kapott, melynek célja a fejlesztés volt. Ennek érdekében nemcsak a tartalmi szempontokat értékeltem, hanem azt is, ha például a megfogalmazás, külalak (szöveg- és képszerkesztés) vagy a helyesírás kiemelkedő vagy éppen kifogásolható volt. Ezek természetesen nem érték pontlevonást, ugyanakkor szükséges, hogy ezek a képességeik is fejlődjenek, hiszen a későbbiek során más tantárgyak esetében is előkerülhetnek. Az előzőekben tapasztaltak alapján a diákok ezeket a tanácsokat és visszajelzéseket meg is fontolják, mert ilyen rövid idő alatt is láttam fejlődéseket ezzel kapcsolatban.

Mivel a beadandó feladatok többnyire azokhoz az ismeretekhez kapcsolódtak, melyeket a tanóra során kellett a tanulóknak elsajátítaniuk, így azt láttam, hogy az oktatási célok, mely szerint a diákok megismerik a részletes társadalmi és gazdasági jellemzőket, és ezeket összefüggésbe is tudják egymással hozni, megvalósult. Mivel, ahogy már említettem, a feladatok választhatók voltak, és ezek egy része a kompetenciaterületek fejlesztéséhez kötődött, így a megoldások alapján elmondható az is, hogy ez szintén sikeres volt, hiszen az elvártakhoz igazodtak. A társadalmi-kulturális sokszínűség iránti figyelemfelkeltés sikeressége annál a feladatnál volt szembetűnő, ahol a diákoknak egy muszlim nő/férfi szemszögéből kellett levelet megfogalmazniuk, hiszen sok helyen például még az aláírásuk is egy arab név volt, ezzel pedig az interkulturális és szociális kompetenciáik is fejlődtek. Amikor pedig a tanulóknak azzal kapcsolatban kellett ötletelniük, hogy milyen megoldás születhetne a vízhiány problémájára, szemmel látható volt, hogy ezen valóban elgondolkodtak, ezzel pedig megvalósult az is, hogy felismerjék a fejlettebb térségek felelősségét egy ilyen helyzetben.

Ezzel szemben viszont volt hátránya is a választható feladatoknak. Habár az ismeretekben nem szenvedtek hiányt, mivel olyan feladatokat kaptak, melyekhez kapcsolódó tudnivalókkal találkoztak előtte a diasorban, csupán elmélyíthették velük a tudásukat, az ezekhez kötődő kompetenciák mások voltak, ezért nem mindenkinél fejlődhetett ugyanaz a készség. Ezt egy hosszabb tanulási folyamatban azonban úgy lehet kiaknázni, hogy ezek segítségével differenciálunk. Ezen kívül a helyi erőforrások globális szerepének láttatása sem

biztos, hogy egy darab példán jól szemléltethető, ugyanis véleményem szerint ez szintén egy hosszabb tanulási folyamat végeredménye lehet, amikor a diákok már több ilyen példával találkozhattak, ezért átláthatóbb a globális helyzetkép.

Az oktatási modul – a kontakt óra hiányában – főként az önálló tanulásra épült, ahol a diákok önállóan feldolgozandó tananyagrészt is kaptak, melyhez nem tartozott dia vagy magyarázat. Véleményem szerint ez sikeres volt, hiszen a visszajelzésekben ezt nem említették mint negatívumot. A tanulók mindegyike rendkívül együttműködő volt, ami nemcsak erre az órára igaz, annak ellenére, hogy akadtak késések és problémák, erről minden esetben tájékoztattak, érdeklődtek, illetve a visszajelzéseket is időben küldték.

Az iskolai órák során is sokszor alkalmaztam azt a módszert, hogy a diákok egyéni gondolatait és válaszait kérdeztem, majd ezeket felhasználva haladtunk tovább, amiben nagy segítség volt, hogy ezeket szívesen megosztották. Ezek a gondolatok nagy örömmre a megoldásaikban is visszaköszöttek, így szerencsére erre nem volt negatív hatással a kialakult helyzet.

Összeségében elmondhatom, hogy az online oktatás ezzel a csoporttal sikeres, tudásuk folyamatosan nő, késégeik hétről hétre fejlődnek, illetve nem fordult elő, hogy visszaéltek volna a nagyfokú ellenőrzés hiányával. A visszajelzések alapján a diákok élvezték ezt a fajta tanulási folyamatot, a tananyagot sikerült elsajátítaniuk, illetve a videók, képek és egyéb online anyagok izgalmasak voltak a számukra, illetve a feladatok megoldását is élvezték, ami fontos a motivációjuk fenntartása érdekében.

Ezek alapján a hátralévő órákat hasonlóan készítem el, nagyobb hangsúlyt helyezve az önálló tanulásukra, illetve, mivel a térség társadalomföldrajzi jellemzőit már elsajátították, így nagyobb hangsúlyt fogok fektetni az interkulturális kompetenciafejlesztésre videós tartalmakkal, képi illusztrációkkal és kulturális érdekességekkel.